ידיעות הטומאה פרק שני שבועות יז.

מסורת הש"ס

או דלמא כפנים גמירי שהייה. כטומאה שאירעה לו בתוך העזרה: **הלה עצמו באויר.** כדי שהייה: **עימא עצמו כמזיד.** ואם תמצי לומר צריך שהייה למלקות בטומאת אוגם ושהיית מזיד טומאת מזיד מי בעינן שהייה או לא: **גזיר בקבר.** גזיר שנטמא באוגם בתוך בית הקברות דומיא דנטמא בעזרה שלא נתחייב ג)(כפנים) בכניסתו כגון שנכנס לבית הקברות בשהיה תיבה ומגדל ובא חבירו ופרע עליו את מעזיבתם גג האהל ונטמא באויר בית הקברות והתרו בו ולא ולא יצא ומיהו לא שהה כדי השתמוטה: **צריך שהייה למלקות או לא.** קרבן לא שייך הכא כלל שאין כרת במזיד שנטמא וקרבן גזיר טומאה לאו אתען טומאה אתי אלא למיחל עליה גזירות טהרה כשאר מתוסרי כפרה ובענין זה מפורש שהייה זו בתמ' גזיר [יח:]: **כפנים גמירי שהייה.** בטומאת עזרה בשייכא בה השתמוייה: **אפי' כל היום כולו.** שהה בהליכתו שהיה הולך ויוצא בנתת פטור: **מהו שיצטרפו.** היה יוצא בקצרה ושהה מעט ומזר והלך דרך יציאתו ושהה מעט מהו שיצטרפו לכשיעור: **תפשוט ליה מדידיה.** דלא מצטרפי דהא מיהו הוא דאמר אפי' כל היום כולו: **הכא בדלא שהה.** בלא הילוך כלל: **בעא מיניה אביי מרבה.** בר נחמני שהיה רבו. וכל היכא דאיכא בעא מיניה רבה הוא ולא רבא: **בא לו באורוה בשיעור קצרה.** שיצא בדרך האורוה אבל רק במרוצה עד שלא שהה ביציאתו אלא כשיעור דרך קצרה בהילוך בינוני מהו: **שיעור.** אורוה גמירי לחייב וליכא: **או דלמא דוקא גמירי באורוה חייב.** לא שנא רק לא שנא לא רק: **לא ניתנה אורוה לידחות אצלו.** להתיר אפילו במרוצה: **דקיימא לן.** בסנהדרין בתלו הן הנשרפין (דף פג.) כהן טמא ששימש בעזרה במיתה בידי שמים: **היכי משכחת לה.** לאין בה כרת על כרחך בנטמא בעזרה הוא דמשכחת לה דאי בנטמא בחוץ ונכנס אחייב ליה כרת בכניסתו: **אי לא שהה.** בעבודתו כדי השתמוייה: **היכי עביד עבודה.** אחו עבודה קטנה תיעשה בפחות מכדי שהיית השתמוטה: **אי אחרים בשלמא.** בכל שיעורי דמתני' בין בשהייה בין בילאת אורוה שיעורא גמירי לחייב כגון שיעור שהייה בילאת קצרה או שיעור ילאת אורוה בלא שהייה: **משכחת לה.** שהייה בלא חייב כרת: **כגון דאנים נפשיה בקצרה.** לאחר ששימש ושהה בשימושו כדי שהייה יצא לו בקצרה ואנס עצמו במרוצה עד שלא שהה שיעור עכבתו ד) ומשנטמא שיעור שהייה ויציאת קצרה בהילוך בינוני אלא

תלה עצמו באויר עזרה טהו. אית ספרים דגרסי אויר עזרה כעזרה דמי או לא וקשה דכפרק [כל הפסולין] (זבחים דף נב.) אמר טמא שהכניס ידו לפנים חייב דביאה במקצת שמה ביאה וכפרק כל הפסולין (שם דף נב:) נמי אמר ואי אמרת ביאה במקצת שמה ביאה היכי מעייל ידיה בבהונות משמע דאויר נמי נתקדש ועוד אי אלו כעזרה דמי א"כ כשמולך דם ואיכרים למזבח יפסל ביולא ה) ונראה כגירסת הספרים דגרסי כי גמירי שהייה היכא דבר השתמוטה הוא: ו) **צריך** שהייה **למלקות.** בטומאת עצמו בשוגג אינו אכל אם היה שרץ במקדש והתרו בו שלא יטמא עצמו בלא שהייה נמי מילקא לקי כדמוכח בפרק מי שאמר הריני נזיר (נזיר יח. ושם) דקאמר התם בעי רבא נזיר והוא בבית הקברות מי בעי שהייה או לא וקאמר ה"ל אילימא (ז) דקאמר לא מנזור מי בעי שהייה כו' ואין לומר דהתם בעי רבא אי גמירי שהייה אבראי אכל בפנים למלקות פשיטא ליה דגמירי שהייה דהתם בעי אמ"ל דבפנים גמירי שהייה למלקות בחוץ מהו וי"ל דגרס הכא אשי גרס התם רב אשי בעי לה: (ח) **או אין צריך.** שהייה למלקות הכא משמע דלקי אשהייה דלא קמינעיא ליה אלא אי צריך שהייה כשיעור השתמוטה או לא ובקפרק בתרא דמכות (דף כא. ושם:) תנן גבי היה לוכש כלאים ואמרו לו אל תלבש אל תלבש והוא פושט ולובש חייב על כל אחת ואחת ואמר רב ביבי בגמרא לא פושט ולובש ממש אלא מכנים ומוציא ידו בבית אוקלי שלו רב אשי אמר אפי' לא שהה אלא כדי לפשוט וללבוש מכלל דרב ביבי לא מחייב בשהייה וי"ל דרב ביבי לא פליג אדרב אשי אלא דלא נמת לאשמועינן חידוש של שהייה אלא לאשמועינן דבהכנסת בית אוקלי חייב אף על פי שאינו לובש כל המלבוש א"נ לרב ביבי לא לקי אשהייה משום דהוי לאו שאין בו מעשה והכא אירי למ"ד לאו שאין בו מעשה לוקין עליו א"נ אירי לענין איסור מלקות ולא לענין חיוב ורב אשי דפליג עליה התם ומשב שהייה כמעשה כיון דתחילת הלבישה ע"י מעשה והכא אפי' אי לא בעינן שהייה כדי השתמוטה מ"מ בעינן כדי ביאה וכניסה אבל בפחות מיכן לא כי היכי דבעינן גבי כלאים כדי פשיטה ולבישה ונראה לאפי' אמ"ל דגמירי שהייה כדי השתמוטה למלקות במקדש וכגזיר היינו משום דדמו לשהייה דקרבן דגבי מקדש אבל לגבי כלאים פשיטא דלא גמירי דלא שייך התם השתמוטה כלל: **טימא** עצמו במזיד מא. צריך לומר דנשעה שטימא עצמו לא ידע שהיה במקדש דאי ידע וטימא עצמו במזיד אפי' שכח אמ"כ לא מיחייב קרבן דהא לא שב מידיעתו הוה ואי למלקות בעי צריך לומר דלא התרו בו אלא לאחר שטימא עצמו דאם התרו בו קודם לא בעי שהייה כדפי' לעיל: **נזיר** בקבר צריך שהייה למלקות או לא. ואי"ת והאמר בפ' ג' מיעין (נזיר דף מב. ושם) גבי נזיר שהיה מת מונח על כתיפו והושיטו לו מת אחר ונגע בו יכול יהא חייב מ"ל ולא יחלל במי שאינו מחולל יצא זה שמחולל ועומד ופריך מדתנן היה מטמא ואמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ומשני כאן במיכורין כאן אלא במיכורין משמע כל זמן שלא פירש מן המת אינו חייב במה שהושיטו לו מת אחר משום דאין בטומאה על טומאה (ג) וכל זמן שמונח טומאה על כתיפו מי שנוגע בו טמא טומאת ז' ולא מיחייב אלא שלא במיכורין שכבר פירש מן הראשון דמי שהיה אז נוגע בו לא היה טמא אלא טומאת ערב לכך כשחזר ונוגע בו חייב שהוסיף טומאה בנגיעה זו דמי שהיה נוגע בו בשעת נגיעה זו יהיה טמא טומאת ז' וא"כ הכא אמאי יליקה על השהייה כל זמן שלא פירש וי"ל דהא דפטר ליה כשהושיטו לו מת אחר היינו בשלא הספיק להשלך מת הראשון מעליו לפיכך אינו מוסיף טומאה אבל הכא הוא מוסיף טומאה שבכל שעה הוא מזהר לפרוש מן הקבר וי"ת מפרש דהכא איירי בשנטמא ממוך לחשיבה דבלא פירש נמי מוסיף לו יום אחד ע"י שהייה ונראה דהיינו דמזיר דמפליג בין במיכורין בין שלא במיכורין אתי כמ"ד במסכת שמחות ט) (פ"ד) דאפי' באותו יום שנטמא אינו יכול לחזור ולטמא לפי שמוסיף טומאה במיכורין כדפרי' אבל למאן דאמר דהתם ליטמא באותו יום עצמו דלא חשיב ליה מוספת טומאה כיון שאינו מוסיף ימים לא אתיא: **אי** דשהה בר כרת הוא. הק' ר"ת מה בכך אם הוא בר כרת מ"מ איכא נפקותא טובא דהא קיימא לן (מכות דף כב.) חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן ואם בטל כרת נשאר עליו מיתה ועוד נפקא מינה דמיתה כגון שהיד בשימוש טומאה ושגג בטומאת מקדש: אפילו

עין משפט נר מצוה

לד א מי' פי"ח מהל' שגגות הלכה ד:
לה ב מי' פ"ג מהל' כלאים מקדש הל' כא יפי"ח מהל' שגגות שם:
לו ג מי' פי"ז מהל' מירות הלכה ח ע ופ"ה הל' יט) סמג לאוין רנ ועי"ש:
לז ד ה ו מי' פ"ג מהל' כלאים מקדש הלכה כד סמג לאוין רפ:
לח ז מי' שם פ"ד הל' ה סמג לאוין שם:

רבינו חננאל

אדם טמא שהלה עצמו באויר עזרה אם חייב משום מטמא מקדש או דלמא כיון דלא נגע לאו. ועלתה בהיקו: ח) וכן בעיא דרבא דבעא להתחייב קרבן ודאי גמירי לה דצריך שהייה אבל מזיד למלקות צריך שהייה או לא: וכן בעיות דרב אשי טימא עצמו במזיד ונעלמה ממנו עכשיו צריך שהייה או לא: וכן נזיר בקבר צריך שהייה למלקות או לא. אלו הבעיות כולן עלו בחיקו. וקיימא לן כל תיקו דאיסורא לחומרא. וכתוצא בנזיר כהן בזמן הזה הנכנס לבית הקברות: **ירושלמי** עד כמה היא השתמויה משום ר' יהושע בן לוי אמרו כדי שאילת שלום בין אדם לחבירו. משום ר' יוחנן אמרו כדי שאילת שלום תלמיד לרב שלום עליך רבי ומורי. ונטמא בעזרה וצריך לצאת ויש שם שני דרכים אחת ארוכה כ' אמה ואחת קצרה עשר אמות. יצא באורוה חייב שהיה לו לצאת בקצרה. אבל אם יצא בקצרה פטור. אמר רבא ואפי' עקב בצד גדול פטור. והוא דלא שהה כלום אלא מהלך עד שיצא לחוץ: בעא מיניה אביי מרב' בא באורוה דרך קצרה מהו. כגון שרץ באורוה ויצא כשיעור יציאתו בקצרה מהו. א"ל חייב לא נתנה אורוה לדחות אצלו. כלומר כולי עלמא חייב בה זוד פטור. ואתקיף לה ר' זירא אי הכי דלא צריכי שיעור אלא לעולם באורוה חייב בקצרה פטור. הא דתניא טמא ששימש במיתה היכי משכחת לה. אי שהה ושימש בר כרת הוא אי לא שהה היכי שימש.

ח) גירסת רבינו בעיא דתלה קודם בעיא לרך שהייה למלקות יכ"ג מהתוס'.

מוסרות הש"ס

ה) גזיר יח. ע"ש, כ) סנהדרין פג., ג) ליתא בדפו"י, ד) [ע"ל משנטמא וכ"ה בדפו"י], ה) [ועי' תפא"ל לגלן ע"מ], ו) [שייך לעיל מז:], ז) ב"ז שייך לעיל מז:, ח) [ב"ש הלכה מח פלגיני ר"ש ור' עקיבא ר"מ מחייב ור"ע פוטר אבל דברי לכתחלה ליכא למ"ד ובהדיא קתני התם בריש היה עומד וקוצר וכו' פירש הרי אם לא יטמא ולא קפליג ר"ש ועי' בהרא"ש בה"ק הלכות טומאה פי' ז'].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נרך וכו' לאילמא דקאמרי ליה לא: (ב) בא"ד לה הכי בסמוך: (ג) ד"ה גזיר וכו' טומאה דכל זמן:

גליון הש"ם

גמ' היכי משכחת לה. עיין סנהדרין דף פג ע"א תוס' ד"ה ולא:

מוסף רש"י

בעי שהייה למלקות. דלא לילקי עד דלישכי ליה כדי שיעור השתמויה (נזיר יז:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com